

SPROGMUSEET

Redaktør: Ole Stig Andersen

Slut med kancellistil i Norge?

Af [Mette Voigt Jørgensen](#) 28. marts 2011 • I kategorien [Klarsprog](#), [Sprogpolitik](#) •

Klarsprog. Norsk Språkråd kan godt lide at illustrere klarsprog med fotogene lyde af vand. Her et eksempel.

nærmere rygraden.

Den norske pendant til Dansk Sprognævn, [Norsk Språkråd](#), har set sig gal på det formelle og opstyltede sprog, som det offentlige i Norge alt for ofte bruger. Derfor har rådet udarbejdet en ordliste, som skal gøre op med de tunge, uforståelige ord i breve og andre tekster.

"Kansellisten er en liste med litt stive ord og uttrykk som sjelden brukes i dagligspråket, men som ofte forekommer i brev og andre tekster fra det offentlige. Slike «kanselliord» kan skape unødig avstand mellom avsender og mottaker. Derfor bør du være varsom med å bruke dem i vanlig prosa. Kansellisten gir deg forslag til andre uttryksmåter."

Sådan lyder Norsk Språkråds egne ord om kansellisten. De skriver dog også, at det ikke er "meningen at saksbehandlere i det offentlige skal unngå disse ordene for enhver pris." Spørgsmålet er, om sprogrådet dermed åbner en uhensigtsmæssig dør for, at man som sagsbehandler blot kan fortsætte i gammel gænge, fordi man jo er vant til at bruge de gamle ord.

Min egen erfaring fra en tilsvarende udskiftning af ord i Danica Pension er i hvert fald, at det er vigtigt at holde fast i de nye ord og blive ved med at markedsføre dem internt. Ellers er det let at glemme dem igen, da de gamle ord jo trods alt ligger noget

Eksempler fra Kansellisten

PRØV Å UNNGÅ	SKRIV HELLER
Afhending	Salg
Angående	Om
Begunstige	Tilgodese, gi fordeler
Forestå	Stå for, lede, sørge for
Henstand	Utsettelse
Ophøre	Slutte
Samtlige	Alle
Undertegnede	Jeg

Et demokratiprojekt

Kansellisten er en del af det norske projekt "Klart språk i staten", som startede i 2008. En vigtig del af projektet er hjemmesiden www.klarsprak.no, hvor der også er masser af gode råd om sprog at finde. I den norske avis [Aftenposten](#) kalder informationschefen i Norsk Språkråd det et demokratiprojekt:

"Språket skal ikke være en barriere mellom myndigheter og enkeltmennesker, språket skal ikke stå i veien for forståelsen. Folk må kunne forstå sine rettigheter og plikter. Når folk får et brev fra det offentlige som de ikke forstår, så er det et demokratisk problem."

Det svarer meget godt til Danica Pensions baggrund for at sætte et flerårigt sprogprogram i gang tilbage i 2009: Det er bare ikke i orden, hvis vores kunder ikke forstår, hvordan de er dækket af deres pensionsordninger. Og de skal kunne forstå de breve, vi sender til dem. Derfor arbejder vi i Danica Pension løbende med at forbedre vores kundekommunikation, og vi luger blandt andet ud i de gamle, tunge forsikringsord og bruger i stedet almindelige danske ord. Vi tror nemlig på, at godt sprog giver tilfredse kunder – og det er jo i bund og grund det, vi lever af. Se Sprog museets artikel om Danica Pensions sprogprogram [her](#).

Nyt sprog i det offentlige Danmark?

Dette arbejde er jo ikke nyt – heller ikke i Danmark, hvor flere kommuner efterhånden har meldt sig på banen og forsøger at ændre deres breve og sprogbrug i øvrigt, så borgerne lettere kan forstå de breve, de får fra kommunen. [Et eksempel](#) er Odense Kommune. Om det så virker, må man spørge borgerne i Odense om.

Ambitionen er i hvert fald prisværdig. Lige som forsikrings- og pensionsbranchen har det offentlige mange års uforståeligt sprog at gøre op med. Derfor kunne det måske være en idé, at Dansk Sprognævn var bannerfører for et projekt i Danmark i stil med det norske? Gerne bundet op på sprognævnets rigtig fine hjemmeside www.sproget.dk.

Mens vi venter, kan jeg anbefale et af de mere muntre indslag på siden. Når man kigger på [disse ord](#), bliver brevene

Seneste sprognyheder

6/3	Dansklærere: Tosprogede børn bliver sprogligt forsømt www.bt.dk
28/2	Flere og flere ordblinde fårter på universitetet - magisterbladet.dk
22/2	Keeper eller målmand – hvilket ord er bedst? Dansk Sprognævn dsn.dk
17/12	Snebajer og nytårsskrald: Juleord kan slås op i netordbog - jubii.dk
24/11	Meet the Last Speaker of a Dying Language video.nationalgeographic.com
30/6	Irish-language theatre: underground but still alive www.irishtimes.com
29/6	Celebrating two years of language renewal - Princeton Similkameen Spotlight www.similkameenspotlight.com
28/6	Linguistics Breakthrough Heralds Machine Translation for Thousands of Rare Languages - MIT Technology Review www.technologyreview.com

FLERE NYHEDER >>>

Verdens sprog på Sprog museet.dk på et større kort

Mere i kategorien 'Klarsprog'

Godt sprog giver tilfredse kunder
Et sprog til at tale om alt
Virker sprogpolitikken?
Dagens nyheder i et letlæst sprog

Mere i kategorien 'Sprogpolitik'

Den belgiske sproggrænse – en gordisk knude
Finsk-ugrisk identitet
Svensk kamp mod engelsk sprogimperialisme
Eskimoisk i Fjernøsten

Nye kommentarer

Ruben Schachtenhaufen til Er det forkert at splitte sammensatte ord?
Niels Larsen-Ledet til Er det forkert at splitte sammensatte ord?
william fich til Jødiske efternavne
Jens Michael Kofod-Hansen til Nytårsfortsæt
Jens Michael Kofod-Hansen til Nytårsfortsæt
Herluf Hansen til Ded borrijnholska måled

fra kommunen og pensjonsselskabet jo næsten til de rene pixibøger :-)

Mette Voigt Jørgensen
Senior kommunikationskonsulent, [Danica Pension](#)

Læs også:

1. [Fra pensionssprog til kundesprog](#) De to sproglige vagthunde, Mette Voigt Jørgensen og Christina Beck, vogter over det gode sprog i Danica Pension og underviser kollegerne i at bruge nye, kundevenlige ord. I mange år...
2. [Man har et standpunkt](#) Niels Davidsen-Nielsens sprogdebat- og -erindringsbog "Moders stemme - fars hammer" udkom på dansk lærerforeningens forlag i forbindelse med hans afgang i 2009 efter seks år som formand for Dansk Sprognavn Da...
3. [Norsk sprog 1807-1820 \[del 1 af 2\]](#) Sprogets betydning og den nordiske renaissance Johann Gottfried Herder (1744-1803) © Bildarchiv Preußischer Kulturbesitz Før nationalismens tidsalder blev sproget sjældent tillagt en kulturel eller politisk betydning. Sproget var for de...
4. [Er dansk sværere at tilegne sig end svensk?](#) Det høres ofte at dansk er svært for udlændinge. En tværspørgsundersøgelse baseret på 18 sprog peger på en svær begyndelse også for danske babyer. Undersøgelsen er baseret på de...

Tagget med: Dansk, Dansk Sprognavn, demokrati, forsikringsprog, kancellistil, klarsprog, norsk, Norsk Språkråd, Ord

1 kommentar

Lars Erik Klemsdal

28. marts 2011 • 11:24

Jeg vil lige gøre opmærksom på, at Norsk språkråd nu kun hedder 'Språkrådet'.

Svar

Skriv en kommentar

Navn (kræves)

E-mail (kræves)

Hjemmeside

Send mig en e-mail når der kommer flere kommentarer.

Arturo til Hebraisk: Et genoplivet sprog eller et nyt sprog?

Yunus til Two Turkish Loanwords in Swedish

Sonstige til Den Danske Ordbog på nettet

Mads Haupt til Er det forkert at splitte sammensatte ord?

Artikler om

aktuelle sprog Alfabeter Anmeldelser arabisk
Biblen bogstaver børn Danmark **Dansk** Dialekter
engelsk esperanto Formidling fransk identitet
konsonanter Medier modersmål Musik Navne norsk **Ord**
ordbøger ordforråd oversættelse Plansprog religion
romanske sprog russisk Sjøv skriftsprog sprogdød Sproggeografi
sprogkort **Sprogpolitik** sprogteknologi
svensk truede sprog tv tyrkisk tysk **Udtale**
Underholdning video vokaler

Arkiv

januar 2015
december 2014
november 2014
maj 2014
marts 2014
februar 2014
oktober 2013
august 2013
marts 2013
januar 2013
december 2012
november 2012
oktober 2012
september 2012
juli 2012
juni 2012
maj 2012
april 2012
marts 2012
februar 2012
januar 2012
december 2011
november 2011
oktober 2011
september 2011
august 2011
juli 2011
juni 2011
maj 2011
april 2011
marts 2011
februar 2011
januar 2011
december 2010
november 2010
oktober 2010
september 2010
juni 2010
maj 2010
april 2010
marts 2010
februar 2010
januar 2010

Resources

Ethnologue: Languages of the World
Forvo – All the Words in the World. Pronounced.
LL-Map: Language and Location
Minority Rights Group
Omniglot. Writing Systems and Languages of the World
UNESCO Atlas of the World's Languages in Danger
World Atlas of Linguistic Structures (WALS)
Resurser
Bogstavlyd
Dansk sprognavn
Den danske ordbog
Dialekt.dk
dk.kultur.sprog
Korpus.dk
Nye ord i dansk på nettet (NOID)
Ordbog over det danske sprog
Ordnet. Dansk sprog i ordbøger og korpus
Sproget.dk
Svenska Akademien
Ø (Schwa.dk)

december 2009
november 2009
oktober 2009
september 2009
august 2009
juli 2009
juni 2009
maj 2009
april 2009
marts 2009